

مرور درد تعارف و مفاهیم

تعاریف درد

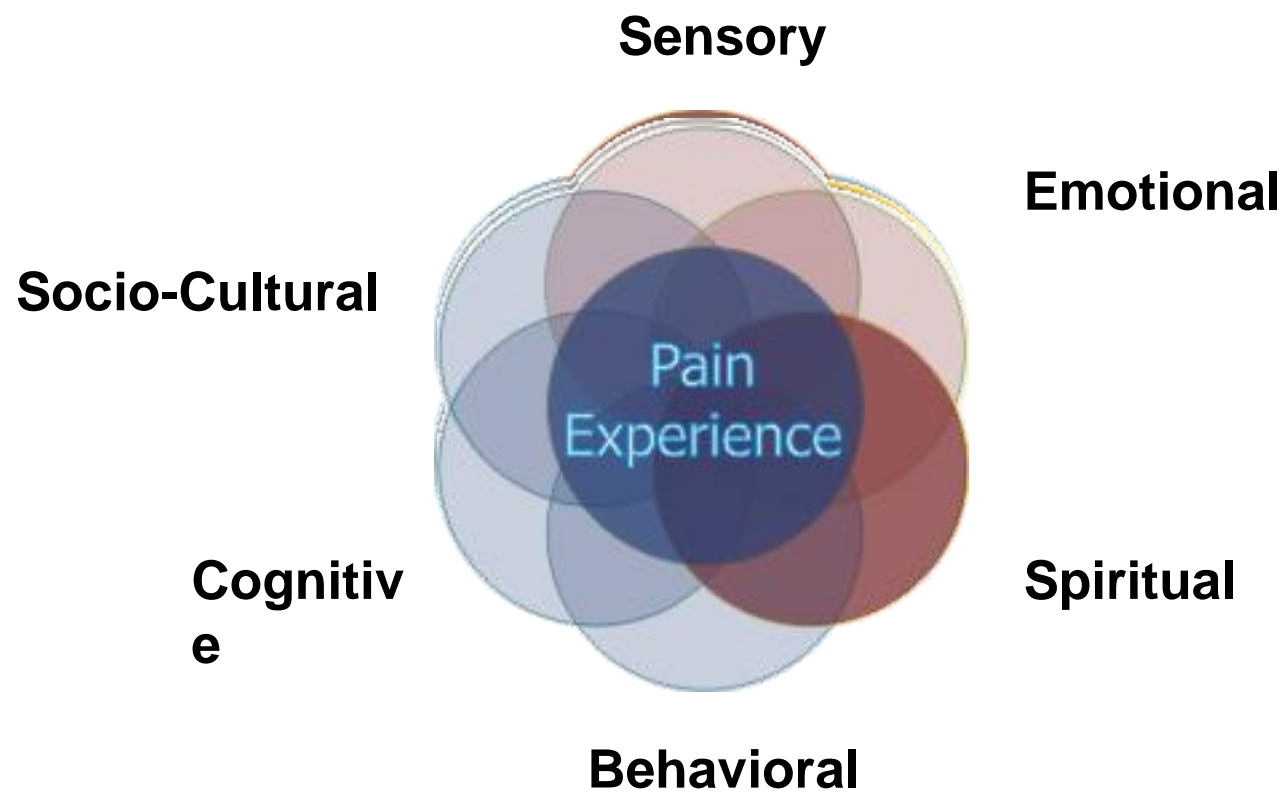
● احساسی ناخوشایند و تجربه عاطفی همراه با آسیب بالقوه و یا بالفعل بافتی می باشد یا این که در واژه ها و عبارتهایی هم چون "آسیب" توصیف می شود.

American Pain Society, 1992

● هر آن چه که فرد در حال تجربه کردن آن می باشد همان می باشد و هر زمانی که بیمار بیان می کند، درد وجود دارد

Margo McCaffery, 1968

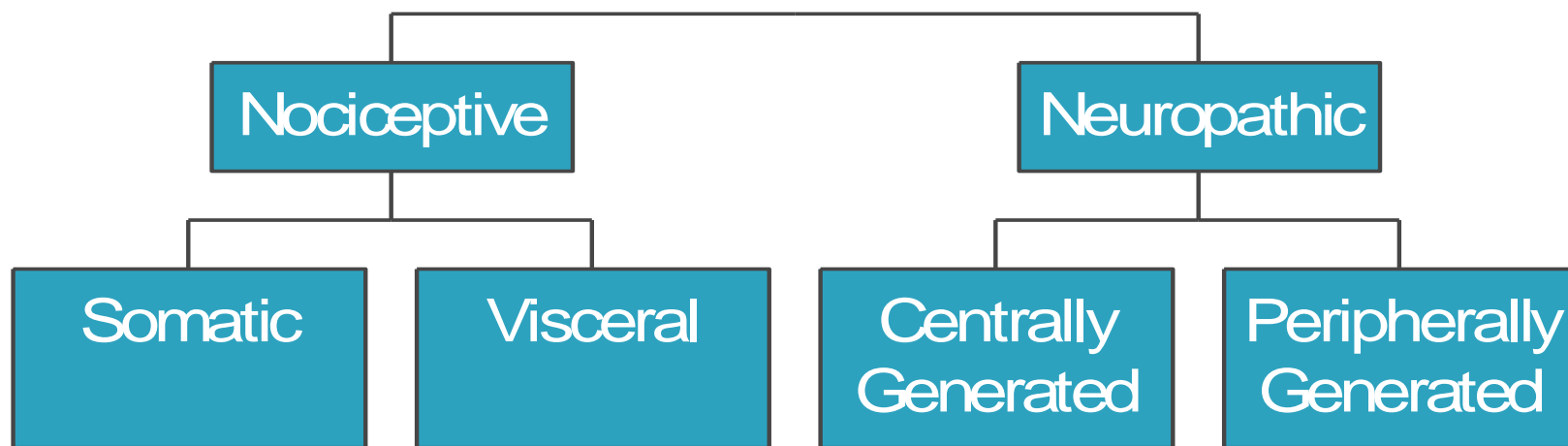
تجربه درد

انواع درد

- ▶ درد حاد: دردی است کوتاه، موقتی و گذرا که معمولا چند دقیقه تا چند هفته طول می کشد و منبع آن شناخته شده است ؛ مثل صدمه عمل جراحی
- ▶ درد تحت حاد که بین 1-3 ما طول می کشد
- ▶ درد مزمن: شروع این درد تدریجی است اما به مدت طولانی است و معمولا بیش از سه ماه طول می کشد عکس العمل آن به درمان محدود است و هرچند ممکن است علت آن نیز شناخته شده باشد. مثل درد آرتریت، کمر درد و سر درد عود کننده است.

انواع درد

درد نوسی سیتور سوماتیک

-مناطق در گیر:

استخوان، مفاصل، عضلات، پوست، بافت هم بند

-توصیف

تیر کشیدن

ضربان دار

لوکالیزه بودن

درد نوسی سپتور احشایی

-شامل بافت های ارگان ها

-توصیف

درد ناک بودن

متناوب و کرامپ

ممکن است به سایر نواحی و مناطق ارجاع یابد

درد های نوروپاتیک

➤ ناشی از پردازش غیر طبیعی از اطلاعات غیر حسی می باشد

-وابسته به آسیب ناشی از جراحی، داروها، رادیوتراپی، ویروس ها

-قرار گرفتن در معرض طولانی مدت محرک های درد

➤ توصیف به صورت:

سوزش، پرتاپ کردن (پرشی)، حالتی مانند شوک، hyperalgesias/ allodynia ;

کدام یک از انواع درد می باشد که به صورت دردناک بودن، فشاری، سنگین، و به صورت لوکالیزه می باشد؟

(1) سوماتیک

(2) احشایی

(3) نوروپاتیک

(4) نمی دانم

پیامدهای مدیریت نامطلوب درد

❖ فیزیولوژیکی

❖ روانی

❖ اقتصادی

اثرات فیزیولوژیکی درد

-استرس قلبی

آنژین و مشکلات ترومبوآمبولی

تاخیر در التیام زخم

-آتکتازی و پنومونی

-احتباس مایعات

استرس قلبی و هایپرتنشن

-اختلال در عملکرد دستگاه گوارش، ایلئوس، یبوست

-عدم تحرک، تداخل با بازتوانی

-زوال وضعیت ذهنی، که به علت درد می باشد و به علت مصرف مسکن ها نمی باشد

-ضعف سیستم ایمنی

❖ پنومونی، عفونت زخم، سپسیس

اثرات روانی درد تسکین نیافته

- ♣ اضطراب، افسردگی
- ♣ احساس درماندگی
- ♣ احساس خصومت و دشمنی
- ♣ بی خوابی، از دست دادن اشتها، فقدان رضایت از زندگی
- ♣ اختلال در حرکت و فعالیت
- ♣ تداخل با ارتباطات

اثرات اقتصادی درد تسکین نیافته

نبود درآمد و عدم پوشش بیمه
طولانی شدن مدت اقامت در بیمارستان
افزایش ویزیت های
ویزیت های کلینیک غیر برنامه ریزی شده
بستری شدن های مکرر در بیمارستان

پاسخ های افراد به درد و درمان درد

✓ تفاوت های فیزیولوژیکی

✓ تفاوت های روانی

✓ ارزش های وجودی/ معنوی و باورها

موانع بررسی درد

موانع بیمار

*فقدان آگاهی در مورد درمان

درد و تسکین درد

*تفاوت های فرهنگی

موانع زبانی

وضعیت اجتماعی- اقتصادی

شرایط جسمی و روانی بیمار

موانع حرفه ای

فقدان آگاهی و دانش

اولویت کم

ارزش ها و باورها

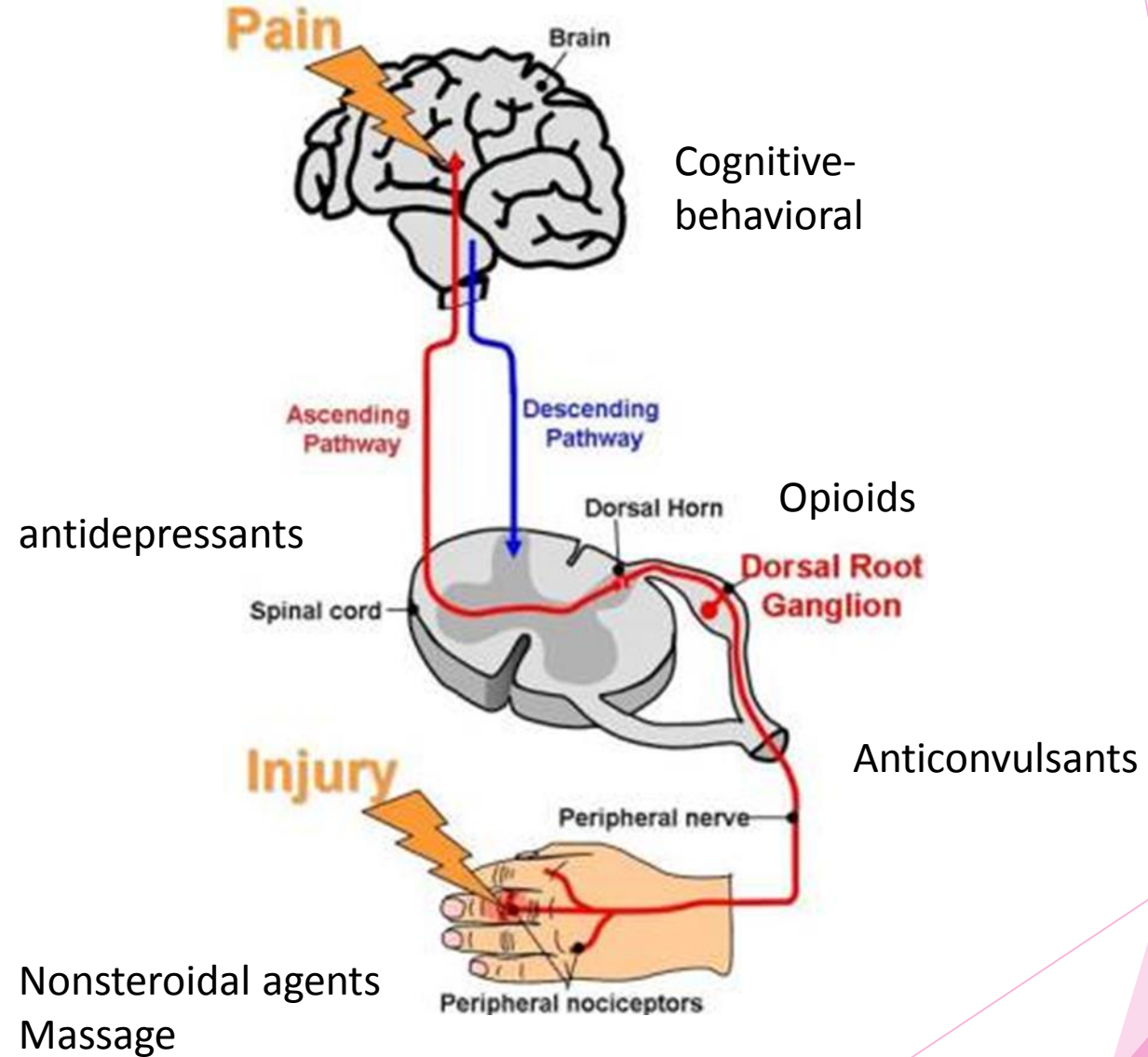
موانع سیستم

فقدان ابزار و راهنمایی

ترس از مواد مخدر

هیچ کس مسئولیت نمی خواهد

مسیر درد

مرور درد قسمت 2

بررسی

تمام درد ها و همه مداخلات درد باید بر پایه پاسخ های فردی به درد باشد

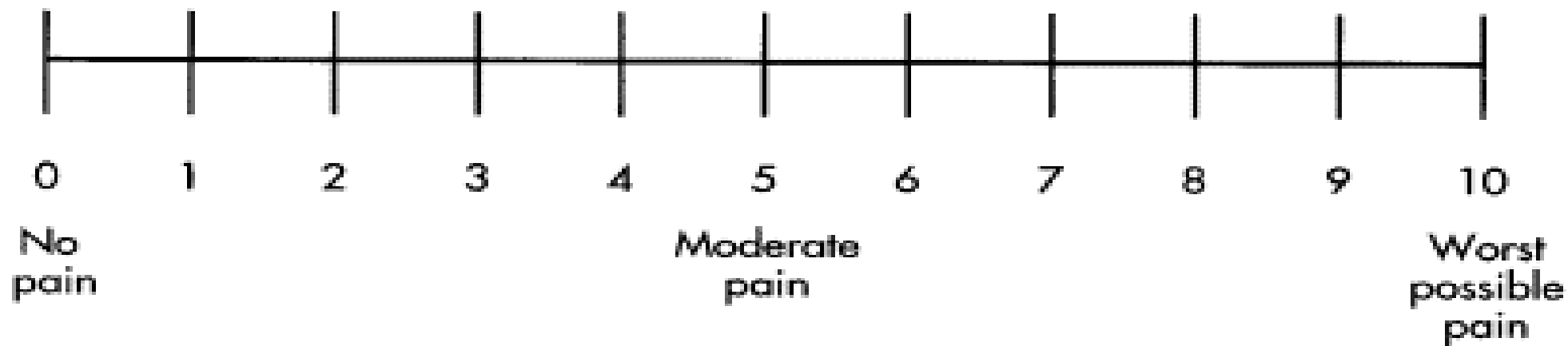
خود گزارشی درد

قابل اعتماد ترین شاخص درد می باشد

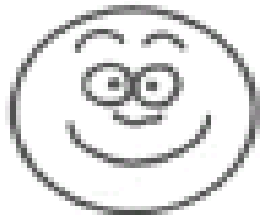
مقیاس رتبه بندی عددی درد

به طور رایجی استفاده می شود

بیماران درد خودشان را در مقیاس 0-10 یا 0-5 که 0 به معنی عدم درد و 5 یا 10 به معنی بدترین درد قابل تصور، می باشد، گزارش می دهند.

Pain Assessment Tool for Non-English Speaking Patients

0
No Hurt

1
Hurts
Little Bit

2
Hurts
Little More

3
Hurts
Even More

4
Hurts
Whole Lot

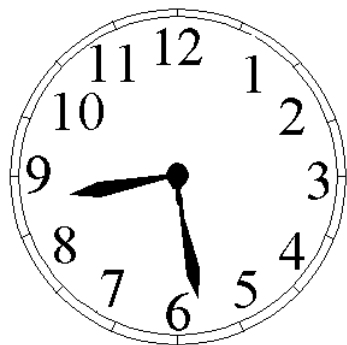

5
Hurts
Worst

اصول عمده مدیریت درد

مدیریت درد

By the Clock

bwbw1303 www.fotosearch.com

By the Mouth

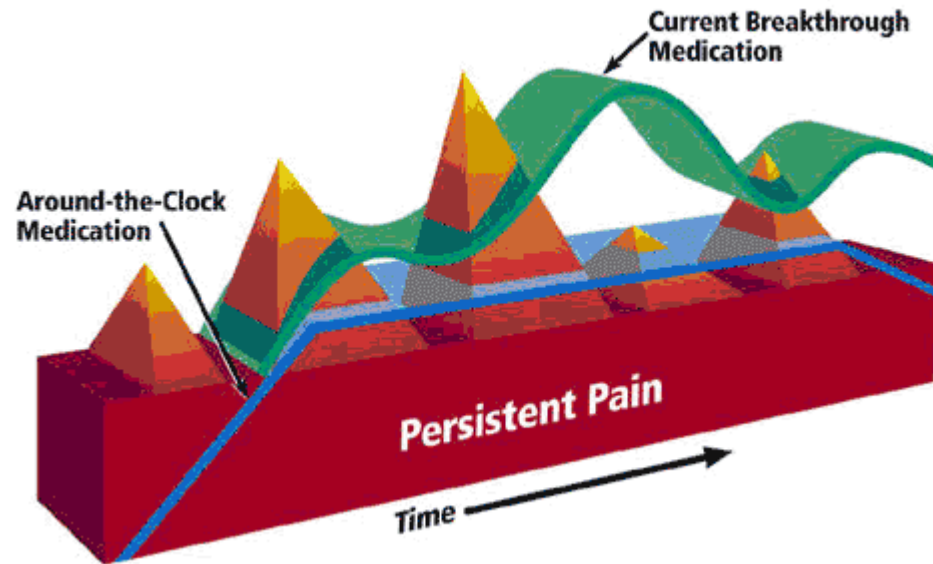
By the Ladder

→ **Use what is available**

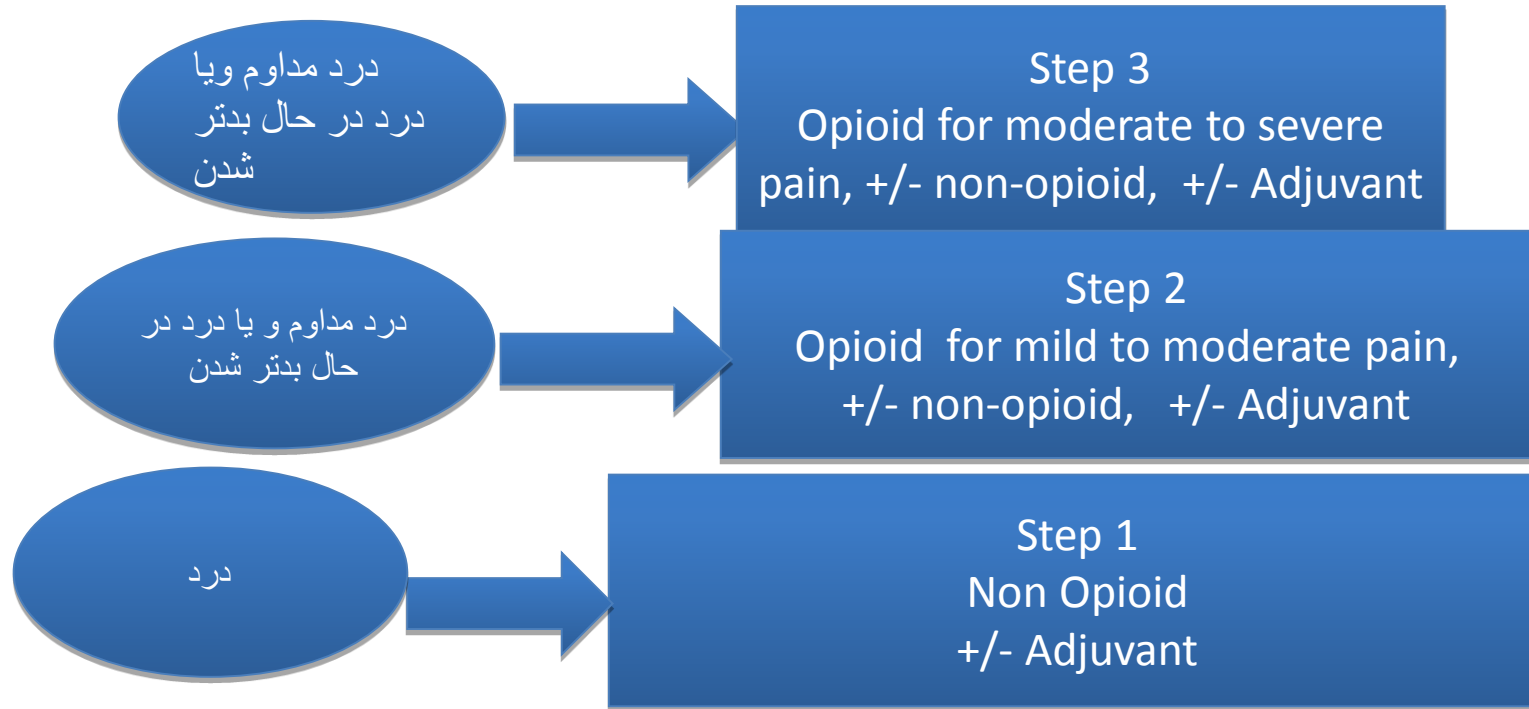
مداوم يا متناوب؟

Medscape®

www.medscape.com

نردبان ضد درد WHO

مدیریت درد

- دارویی ▶
- غیردارویی ▶

مدیریت درد به شیوه غیر دارویی

❖ یخ

❖ گرما

❖ ماساژ

❖ TENS

❖ طب سوزنی

❖ Distraction

❖ نماز و نیایش

Transcutaneous Electrical Nerve Stimulation (TENS)

- ▶ □ نوعی تحريك الكتريكي عصبی از طريق پوست مي باشد.
- ▶ □ دستگاه تحريك الكتريكي عصبی از طريق پوست، داراي الكترودهایی مي باشد که جريان الكتريكي از طريق اين الكترودها به ناحیه مورد نظر وارد مي شود
- ▶ □ با تحريك گیرنده هاي غير درد در همان محل که فيبرهاي انتقال دهنده درد وجود دارند درد را کاهش مي دهد

▶ طب سوزنی

- ▶ □ قرن‌ها در چین برای درمان اختلالات مختلف و تسکین درد به کار رفته است.
- ▶ □ اخیراً برای جراحی بی‌درد از آن استفاده شده است.
- ▶ □ تکنیک طب سوزنی شامل وارد کردن سوزن‌های نازک بلند به نواحی خاصی از پوست است.
- ▶ □ مکانیسم تسکین درد با طب سوزنی هنوز ناشناخته است و مبتنی بر نظریه کنترل دریاچه‌ای درد است.

▶ موسیقی درمانی

- ▶ □ دو محرک جدا در سیستم عصبی در یک زمان می-توانند اثر یکدیگر را خنثی کنند و به این ترتیب فردی که حواس خود را به گوش دادن موسیقی متمرکز کرده است می-تواند محرکهای دیگر نظیر درد را در سیستم عصبی خنثی سازد.
- ▶ □ در تعدادی از بیمارانی که تحت عمل جراحی قرار گرفتند؛ استفاده از موسیقی سبب انحراف فکر و بالا رفتن آستانه و تحمل درد گردیده است.

- ► انحراف حواس
- ► گرما (دور کردن مواد زائد، افزایش جریان خون)
- ► سرما (کاهش تورم)
- ► ماساژ (افزایش جریان خون، مکانیسم دريچه کنترل)
- ► روشهای دارویی

انواع دارو های درد

HiDoctor.ir

غیر مخدر

مخدر (اپیوئید)

ضد دردهای مکمل

غیر مخدرها

کاربردها

درد سوماتیک (به عنوان مثال در متاستاز استخوان)

درد عضلانی اسکلتی، درد مفاصل

سردرد

مثال:

پاراستومول

NSAIDs آسپرین، ایبوپروفن، ایندومتاسین، کترولاک، ناپروکسن سدیم، سلکسیب

مزایا:

موثر برای انواع درد

ممکن است در ترکیب با سایر ضد درد ها استفاده شود

انتخاب زیادی دارند

بدون نسخه در دسترس می باشند؟

نسبتا ارزان

در فرم خوراکی موجود می باشند، برخی موضعی و برخی تزریقی می باشند

عارضه جانبی اصلی پاراستمول

سمیت کلیوی

سمیت کبدی

سمیت قلبی

سمیت عصب (nerve)

عارضه اصلی داروی NSAIDs

1- آسیب کلیوی، خونریزی، سمیت گوارشی

2- نوروپاتی، نارسایی کبدی

3- نارسایی اندوکراین و مسمومیت قلبی

4- نوروپاتی، خونریزی و آسیب کلیوی

عوارض جانبی غیر مخدرها

▶ استامینوفن- سمیت کبدی، سمیت کلیوی، عوارض قلبی- عروقی، ممکن است با عملکرد پلاکت و آنتی کواگولاسیون وارفارین تداخل داشته باشد؛ ناراحتی معده شود

▶ NSAIDs درد یا زخم GI ، خونریزی، عوارض جانبی قلبی عروقی، سمیت کلیوی، اختلال عملکرد CNS (به خصوص در افراد مسن).

مدیریت عوارض جانبی ضد دردهای غیر مخدر

□ استامینوفن به حداکثر ۴ گرم / روز و یا ۳ گرم یا کمتر در هر روز برای استفاده طولانی مدت محدود شود.

□ بررسی اختلال عملکرد کلیوی یا قلبی از پیش موجود قبل از درمان با NSAIDs

□ مصرف با غذا یا عامل حفاظت کننده GI:

*مهار کننده پمپ پروتون ، انتاگونیست هیستامین

□ اگر در معرض خطر بالا برای خونریزی است استفاده از دارویی که کم ترین خطر را دارد.

مخدرها

کاربردها

درمان درد متوسط تا شدید که به تنهایی به داروهای غیر مخدر پاسخ نمی دهد
شامل

- ✓ درد همراه با تروما
- ✓ درد بعد از عمل جراحی
- ✓ درد سرطان
- ✓ درد مزمن
- ✓ درد شکم
- ✓ اختلالات عضلانی اسکلتی

کدام مخدرها در محل کار شما موجود می باشد؟

- (1) مورفین
- (2) متادون
- (3) هیدرومورفین
- (4) کدیین
- (5) اکسی کدون
- (6) ترامادول
- (7) هیچ کدام در دسترس نیستند

مخدرها به عنوان مثال

مورفین ▶

هیدرومورفین ▶

فنتانیل ▶

اکسی کدون ▶

هیدروکدون ▶

کدیین ▶

مپریدین ▶

متادون ▶

ترامادول ▶

مورفین

- به صورت طولانی اثر و کوتاه اثر در دسترس می باشد
 - فرم IV که 2 ساعت دوام دارد و فرم IM در حدود 4 ساعت دوام دارد
 - شروع کم و تیتراسیون بالا
 - متابولیک های دفع شده کلیوی
- مورفین 3 گلوکورونید: نروتوکسیک، ممکن است موجب میوکلونیک شود، عوارض جانبی
- مورفین-6- گلوکورونید: قوی تر از ترکیب اصلی می باشد و مسئول بیش تر بی دردی ها می باشد.
- ممکن است در عدم کفایت کلیوی تجمع یابد
 - تجمع متابولیت بیش تر با مصرف خوراکی

فنتانیل

➤ چربی دوست

➤ IV, SC

شروع سریع

انفوزیون مداوم یک انتخاب با دوز بولوس اختیاری است

➤ فارماکوکنتیک ترانس در مال-شروع 12 ساعت

اوج اثر 24-48 ساعت ، حالت پایدار در حدود 5 روز

طولا مدت 48-72 ساعت

متادون

مزایا

باند با پروتئین منجر به رها سازی آهسته می شود

طول اثر طولانی دارد

ممکن است برای مهار درد نوروباتیک سودمند نباشد

شکل تزریقی ممکن است مزیت نباشد

مقرون به صرفه می باشد

معایب

تفاوت های بین فردی زیاد

تفاوت در بیماران از یک روز به روز دیگر

و هفته به هفته!

به صورت محکم به پروتئین باند می شود

می تواند جانشین مکان های بایندیگ برخی دارو ها شود.

ترامادول

- ▶ از لحاظ ساختاری به سایر مخدرها غیر مرتبط می باشد
- ▶ مهار کننده باز جذب نوراپی نفرین است
- ▶ شروع دوز با 25 میلی گرم، افزایش تا 200 میلی گرم در روز
- ▶ معمولاً به خوبی تحمل می شود
- ▶ می تواند موجب سیژر شود

مخدرها

✓ مزایا

ترانس درمال، خوراکی، فرمولاسیون تزریقی

به صورت طولانی اثر و آزاد سازی فوری فرمولاسیون در دسترس می باشد، پس بنابراین می تواند برای مدیریت درد دوره ای یا درد با پیشرفت غیر منتظره و یا – برای طیف گسترده ای از درد موثر می باشد.

عوارض جانبی مخدر ها

- ❖ تسکین
- ❖ گیجی
- ❖ دپرسیون تنفسی
- ❖ خارش
- ❖ تهوع و استفراغ
- ❖ یبوست
- ❖ اعتیاد؟

مدیریت عوارض جانبی مخدرها

تسکین: با دوز پایین مخدر و تیتراسیون آهسته، اجتناب از دیگر داروهای آرام بخش، محرک در نظر گرفته شود (به عنوان مثال متیل فنیدیت)

گیجی: حذف هر داروی غیر ضروری که بر روی CNS اثر می گذارد

دپرسیون تنفسی: پایش برای تسکین و دپرسیون تنفسی به ویژه در بیمارانی که تازه با اپیوئیدها درمان می شوند

خارش: در نظر گرفتن دیفن هیدرامین یا هیدروکسی زین

تهوع و استفراغ: تلاش برای تعیین مکانیسم استفراغ و دارو درمانی مطابق با آن)
اندانسترون، پروکلروپیرازین و یا متوکلو پیرامید)
یبوست:

3 اثر روده ای:

✓ کاهش مایع در مدفوع

✓ کاهش حرکات دودی

✓ افزایش تون عضلانی مقعد

پیشگیری: شروع رژیم روده ای شامل نرم کننده مدفوع و ملین زمانی که مصرف
منظم مخدرها آغاز می شود.

ضد درد های کمکی

✓ موارد استفاده:

درد استخوان-NSAIDs

درد نوروپاتیک-ضد تشنج ها

سر درد ها

درد اندام خیالی

درد اسکلتی عضلانی

مثال ها:

TCA -

امی تریپ تیلین، نور تریپ تیلین

-داروهای ضد تشنج

گاباپنتین، پرگابالین، کاربامازپین

-بی حس کننده موضعی

پچ لیدوکائین

کورتیکواستروئیدها

گاباپنتین

اولین خط درمان در هر نوع درد نورو پاتیک می باشد

دوز:

شروع 100-300 میلی گرم در روز و دوز موثر 900-3600 میلی گرم روزانه 2-3 بار به صورت منقسم

نارسایی کلیه

-فیلتراسیون گلومرولی کلیوی 30-59 میلی لیتر در دقیقه، 600 میلی گرم دو بار در روز

- فیلتراسیون گلومرولی کلیوی 12-29 میلی لیتر در دقیقه ، 300 میلی گرم دو بار در روز

-فیلتراسیون گلومرولی کلیوی کمتر از 15 میلی لیتر در دقیقه، 300 میلی گرم در روز

تیتراسیون:

-گام های چند گانه از 50-100% هر 3 روز

-در بیماران سالمند و نارسایی کلیوی آهسته تر می باشد.

عوارض جانبی

-خواب آلودگی دوز مسمومیت را محدود کرده است

-گیجی، اتاکسی، ادم، افزایش وزن، سوهاضمه، لکوپنی

ضد افسردگی ها

ضد افسردگی های سه حلقه ای

بهترین داروهای ضدافسردگی، سه حلقه ای ها می باشند.

مثال: ایمی پرامین، دوکسپین، کلومیپرامین، آمی تریپتیلین،

نورتریپتیلین، دزی پرامین (بهتر اثر می کند)

عوارض جانبی:

خشکی دهان، تاری دید، یبوست، تاکی کاردی، هایپوتانسیون ارتواستاتیک، احتباس ادرار، گلوکوم

مهار کننده انتخابی بازجذب نوراپی نفرین و سروتونین

مثال ها:

Duloxetine (Cymbalta®)

Desvenlafaxine (Pristiq®)

Venlafaxine (Effexor®) – SR and IR

Bupropion (Wellbutrin®) به دلیل عارضه خواب آلودگی کمتر و نیز اختلال کم تر در عملکرد جنسی ترجیح داده می شود.

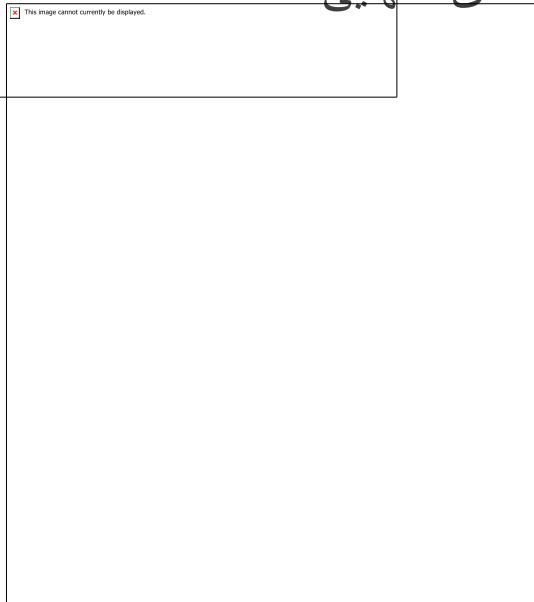
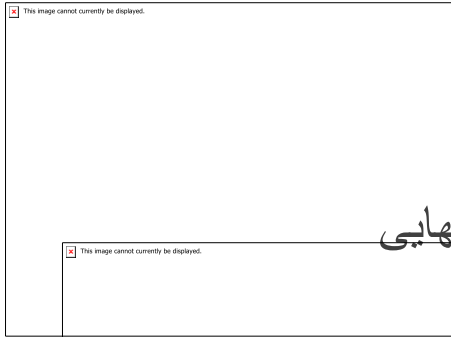
عوارض جانبی:

کاهش آستانه تشنج، خواب آلودگی، آنتی کولینرژیک، گلوکوم

Intraspinal Considerations

Intrathecal

Epidural

برای بی دردی کافی با وجود تیتراسیون زیاد در نظر گرفته می شود.

عوارض جانبی نامطلوب آن، درد نوروپاتیک، درد در تنه یا سطح اندام های انتهایی

انتخاب ها :

کاتتر tunneled

پمپ کاشتنی < امید به زندگی کمتر از 6 ماه

انفوزیون مداوم

بلوک ها

* بلوک شبکه سلیاک

* Sympatholysis

* بلوک Interscalene

- شبکه براکیال که بر کل بازو اثر می کند

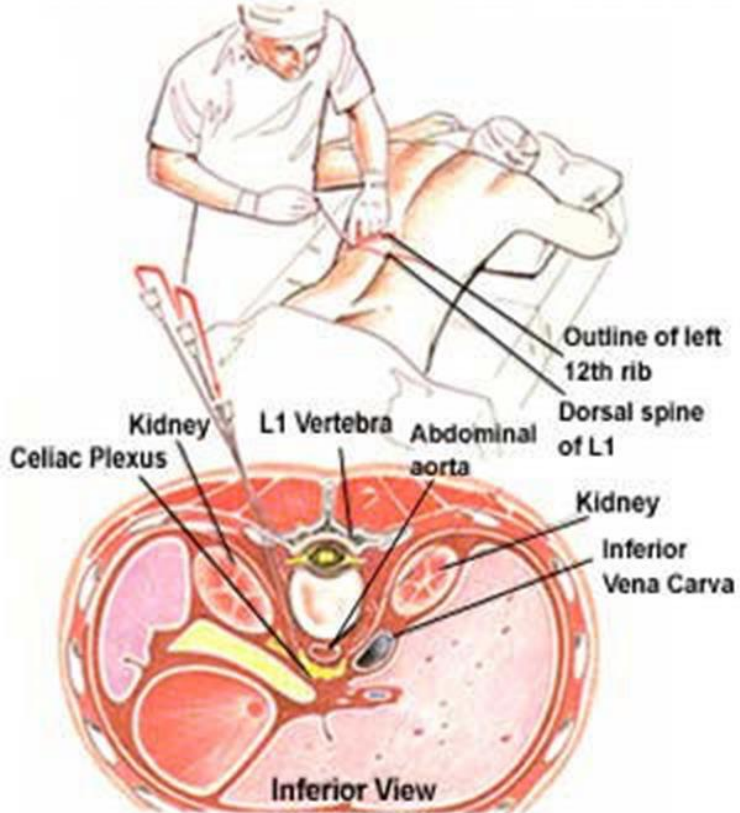
* بلوک شبکه بازویی

- که بر درد دست اثر می کند

* بلوک فمورال

- زانو، ساق پا

Celiac Plexus Block for Cancer of Pancreas

مدیریت درد به شیوه غیر دارویی

❖ یخ

❖ گرما

❖ ماساژ

❖ TENS

❖ طب سوزنی

❖ Distraction

❖ نماز و نیایش

خلاصه مدیریت درد

* مدیریت درد باید فردی شود

* رویکرد گام به گام که **who** فراهم آورده است یک روش ساده و موثر برای ترکیب روش های غیر دارویی و دارویی است که برنامه مدیریت درد فراهم می آورد.

* غیر مخدرها، مخدرها و داروهای کمکی ابزارهای مفیدی در کنترل درد می باشند

* رویکرد کنترل درد غیر دارویی در کل برنامه کنترل درد کمک کننده می باشد

